

مرند اویکو

Mərənd öykü

گول دسته سی

یازار: گنجعلی صباحی

Web address: www.marand-oyku.arzublog.com

Facebook: www.facebook.com/marandoyku

Email: rezaaydin491@yahoo.com

گول دسته‌سی گنجعلی صباحی

۱۳۲۶-نجی ایلین باهاری ایدی. داریخما منه ال وئردیبیندن قصبه‌نین اطرافینا گزمه‌یه چیخمیشدیم. قات- قات اوجالان سیار داغلارین قوینوندا یئرلشن «مظفر قالاسی» نین طبیعت گؤزللییی اینسانین روحونو اوخشاییردی. داغلارین اته‌ییندن شاریلتی ایله آخیب، اینسان عؤمر و کیمی گندن چایلارین هممه‌سی، هر طرفده قایناییب قالخان دورو بولاق‌لارین زمزه‌سی، حزین- حزین اسن یئلدن، رقصه گلن یارپاقلارین پیچیلتی‌سی، آزاد قوشلارین بوداقدان- بوداغا سیچرایاراق، سئوینجله دولو، شیرین نغمه‌لری، منی اوز غم- خیال دونیامدان آیرمیش، گول چیچکلرین عطری توتغون شراب تک منی مست ائتمیشدی. هر طرفه اوز دؤندرسن، طبیعت اؤز گؤزللییی ایله اینسانین اوزونه گولوردو.

گزه- گزه گلیب ایلدیریم بولاغی‌نین باشینا یئتیشدیم. یورولموشدوم، ال- اوزومو یودوم. بولاغین کناریندا اوتوروب، یئرین سینه‌سیندن گؤز یاشی کیمی قایناییب قالخان دورو سویا تاماشا ائتمه‌یه باشلادیم. ندنسه، یئنی‌دن غم لشکری منه هجوم ائتدی. اوره‌ییم دولغون بولوت کیمی توتولدو. اوز ائل- اوبام، وطنیم یادیم دوشدو. ایندی اورادا طبیعت اؤز دونونو دیشیب، دوزلر، یاماجلار آل یاشیلا بورونوب، هر گولون اوزه‌رینده بیر بولیول جهجه وورور. چؤللرده قویون سورولری، قوزولار مله‌شیر. چوبانین چالدیغی یانغیلی توتک سسی داغ- دره‌لره یاییلیر. باهار، هر یئره باهاردیر. آنجاق منیم وورغون کؤنلوم وطنیمین یازینی آرزولاییر. آخی، من اونون قوینوندا بویوبوب، بویا چاتمیشام. تورپاغی‌نین هر آددیمیندا سئوگی، سئوینج، کدرلرله دولو خاطره‌لریم واردیر. هر شئی دن اوستون سئوگیلیم ده اورادادیر. او، گؤزو یولدا منی گؤزله‌ییر. آیریلیق دردینی کیم بیلیمیر؟...

اوره‌ییم توفانا توتولموش دنیز کیمی تلاطومه گلیمیشدی. داها طبیعت گؤزللیکلرینی گؤرموردوم. روحوم قوشو وطن دیاریندا پروازا گلیمیشدی. اونون خیالی گؤزومون اؤنونده جانلانیردی. او دا منیم کیمی پریشان، سولغون، توتغون، دولغون گؤرونور. او دا هیجران اودونا یانیردی. آمان آلا!... نه قدر دؤزولمز دیر!...

ایکی الیم ایله باشیمی توتدوم. سانکی بونولا بئینیمده عمله گلیمیش فیرتینانی ساکیت ائتمک ایسته‌ییردیم. سون گؤروشوموزدن آلتی آی کئچردی. آیریلیق دقیقه‌لرینده اوز وئرن هیجان، گؤز یاشلاری، اومیدسیز باخیشلار بیر- بیر گؤزومون اؤنونده جانلاندى، بوتون وارلیغیمی سارسیلندی. بویله بحرانیلی بیر حالدا ایکن، محبتله دولو اینجه بیر سس:

- آغا، سالام!... دئيه منيم دادىما چاتدى. قورخونچ يوخونون وحشتيندن اويانان آدام كىمى اؤزومه گلديم، قارشىمدا اون- اون ايكي ياشلاريندا، قىوريم ساچلى، آياق يالين بير قىزى گوردوم. او اينده بير دسته گول قاباغىمدا داينمىشدى. قارا- ايرى گؤزلىرىمده مېر- مېرتله دولو وحشى بير باخيش وار ايدى.

- من بو گولو سنه درمىشم- دئيه گول دسته سىنى منه اوزاتدى. من شاشقن بير حالدا گولو آلدىم. او، سئوينهرك گوللرله بزه نىمىش اوتلارى يارارق دلى جئيران سىچرايىش لارىلا اوزاقلاندى. من اونو تانىدىم. اليمدهكى گول دسته سىنه تاماشا ائتمه يه باشلادىم. نرگىز، بنؤوشه و سايره... نرگه رنگ گوللرين آراسىندا يئرلشديرىلمىش ايكي دنه لالا گولو بو دسته نىن گوزللىيىنى تاماملامىشدى. بو گول دسته سى معصوم بير قلبده چىچكله نىن پاك بير عشقن ترنومو قدەر دانلىغىن ايفاده سى ايدى.

گول دسته سىنه تاماشا ائتىكجه، اونون آل، سارى، قىرمىزى، بنؤوشه چىچكلرى نىن يارپاقلارى خاطره دفترىمىن ورقلرىنه چئوريلدى.

بو گونكو كىمى يادىمداير، قىش ايدى. قار، عظمتله اوجالان داغلارى توتسادا هله الشتر دوزلرىنه آغ اؤرپه يىنى سره بىلمه مىشدى. بهمن آيى نىن اوچو ايدى. آخشام طرفى بىردن آغ- قالىن بولوتلار رقصه گلهرك گؤى اوزونو توتدو. سويوق- ساقاق، قارشى سىنا گلەنى قامچى لايىب قوووردو. هاوا قارالدىقجا سويوق داها دا اوزونو گوستىرىر، قار- بوراندان خبر وئىردى. بىز ده دؤرد نفر يولداس، قالدنىمىش دووار بوخارى سى نىن دؤوره سىنه يىغىلمىشدىق. بىزىم اختيارىمىزا وئىرلىمىش بو اوتاق هر شئى دن آرتىق كىچىك بير كندلى تؤوله سىنه اوخشايىردى. دووارلارى توستودن قارالمىش ايدى. قاپىسى قىرىق، پنجره سى ده يوخ ايدى. چالا- چوخور دؤشه مه سىنده يورد سالمىش بىره لر جوولاندا ايدى.

اينسانىن اوزو برک اولار. اگر آز دا اولسا، اومىد نورو قلىبىنه ايشىق سالمىش اولسا، هر چتىن لىيه دؤزه ر. بىز ايكي آيدان برى بو اوتاقدا گونلرى بىره بير يولا سالىردىق. هامى مىز بير دردلى ايدىك. بوخارى نىن توستوسو ايچرىنى دولدورموشدو. آجىشان، ياشارمىش گؤزلىرىمىزى هر دن سىله رك، نوروز كىشى نىن صحبتىنه قولاق آسىردىق. او، هامى مىزدان ياشلى، دنيا گؤرموش، اولكه لر گزمىش، روزگارىن اىستى- سويوغونو دادمىش، شىرىن صحبتلى بير آدام ايدى. اوجا بويلو، ائىلى كوركلى، ساچ- ساققالى آغارمىش بو آدامىن، اوزو، آلين قىرىشلىقلارى سؤيله دييى داستانلارى كىمى حئكايله ر ترنوم ائدىردى. او، بو گون بىزه اوز ائىل اوغلو سو ستارخانىن داستانىنى سؤيله يىردى.

او، صحبتىنى قوتارىركن اوجاقداكى اودونلار يانيب، قوتارمىشىدى. قىرمىزى كۆزلىرىن اوزونو كول قاتلارى اۇرتموشىدو. انشىيىن سويوغو قاپىنىن چاتلارىندان اوزونو ايچرى وورراق، اوتاغىن هاواسىنى سويوتماقدا ايدى. ياتاق يئرلىمىزى دوزلتدىك. آفتافا گۆتوروب گىرى قايدانلار، بوزوشموش بىر حالدا: - قار ياغىر، بوراندىر! - دئيه، اۇزلىرىنى ايچرى سالىردىلار. هر كس يورغانىنى باشىنا چكىب اوز نفسىله يئرلىنى قىزدىرماغا چالشىردى. بو دا اينسانىن عۆمروندىن بىر گون ايدى، كىچىدى.

سحر ايشىغى قاپىنىن چاتلارىندان كىچىرك، داخمانىن قارانلىغىنى بوغوموشىدو. يىرىمدن قالخىب پالتارلارنىمى گىدىم. چاى قويماق اوچون سو يوخ ايدى، دولچانى گۆتوروب انشىيه چىخدىم. هر يىرى قار اۇرتموشىدو. آخشام گون اوزونو توتوموش بوز بولوتلاردان خبر يوخودو. گونشىن زىرىن ساچاقلارى قارلى داغلارنى زىروهسىنه يايىلاراق اونلارى تئاتر صحنهسىندە اوزونه پروژىكتور سالىنمىش گۆزل بىر هنرمند اوزو كىمى جىلوهلىنىردى. آسمان صاف، هاوا تىمىز، اورك اچان ايدى. آياز و شاختادان كوچەلرىن كىنارىله اوزانان آرخ سولارىنىن اوزو قايماق باغلامىشىدى. حىزىن- حىزىن اسن شىمال يىلى ائو بوخارىلرىندىن قالخان توستونو جنوبا دوغرو هاىلابىردى. من قىبهنىن شرق طرفىندىن آخىب كىچىن «اىلدىرىم بولاغى» سويوندىن گىتىرمەلى ايدىم. بوداقلارى قار ايله اورتولموش آغاجلارنى آراسىندىن كىچىرك، بولاق سويونا ياخىنلاشدىقدا، سويون كىنارىندا باشى آچىق، قىورىم ساچلى، آياق يالىن، سويوقدان آل دوداقلارى گۆيرمىش، كىچىك بىر لور قىزى گۆردوم. او، آياقلارىنىن بىرىنى گۆتوروب او بىرىنى قويور، گۆز ياشلارى بوزارمىش ياناقلارنى ايسلاتمىشىدى. قاباغىندا سو ايله دولو بىر قازان وار ايدى. بو منظره منه «ويكتور هوگو»نون «قوزىتا»سىنى خاطىرلاتدى. او، روماننىك بىر داستان اولسا دا، بو گۆزومون اۇنوندىه جانلى بىر واقعيت ايدى. تىز قىزا ياخىنلاشدىم.

- نه اوچون آغلايىرسان، قوزوم؟- دئيه سوآل وئردىكده، زاواللى قىزىغا، تىترەبن كىچىك، توپول اللرىله گۆز ياشلارنى سىلەرك:

- قازانى باشىما قالدىرا بىلمىرم- دئدى.

- گوجون چاتدىغى قدهر دولدورسانا!... او، بوغونوق ايشقىرتىلارلا:

- آز دولدورسام خانىمىن آجىغى توتار- دئدى.

- آتا- آنان يوخدورمو؟

- اونلار كىندەدىر.

- سن كىمىن يانىندا اولورسان؟

- آغانىن.

- آغان كىمدىر؟

- ارباب دیر، علی خان دیر- دئیہ جاواب وئردییی زامان داها برک تیتره مه یه باشلادی. اونون حالی منی شاشیرتمیشدی. تئز قازانی قالدیریپ باشینا قویدوم.

زاوللی قیزجیغاز قیچلاری دولاشا- دولاشا بیر- ایکی آددیم ایره لی له دی. سوپوق اونو خالدان سالمیشدی. قازانین آلتیندا مووازینه تینی ایتیردی. اونون حرکتلرینی گؤزدن قویما ییردیم. تئز قازانی باشیندان قایدیم. او، دیزی اوسته یئره گلیمیشدی، تئز قالخدی. وجودونو مبهم بیر قورخو بوروموشدو. سحر- سحر قاباغیما چیخمیش بو اقبال سیز پری یه اورکدن آجیدیم.

- آدین نه دیر؟

- مهری.

- آغلاما قوزوم!- دئدیم، من سنه کؤمک ائده رم. اوز دولچامی اورادا قویوب اونون قازانینی گؤتوردوم. او، کیچیک آددیملارلا، دالیمجا قاجیردی. علی خانین قاپی سینا یاخین لاشدیقدا او، هیجانلا:

- داها اؤزومه وئر! یوخسا خانیم منی اؤلدورر!- دئدی.

قازانی آستاجا باشینا قویوب، قاپی دان ایچری کئچمه یینه کؤمک ائتدیم. منیم نیگران لیغیم یئرسیز ایدی. او، اؤز قووه سیننی توپلایا بیلیمیشدی. ایچری کئچدیگده آغیر یوکون آلتیندا زحمتله بوینونو هرله ییب منه باخدی. بو باخیشدا دونیالار وار ایدی. قاپی اؤرتولدو. من اؤز دولچامین دالینجا یولا دوشدوم. اونون یالین آیاقلاری نین قار اوزه رینده بورا خدیغی ایز منه جیغیر ایدی. «خانیمین آجیغی توتار» سؤزلری قایالی اوچوروملاردان قایدان عکس-ی صدا کیمی بئینیمده سسله نیردی. یول اوزونو اؤز- اؤزومه دئیینیردیم: «مگر خانیمین اؤز اوشاغی یوخدور؟ آنا دئییلمی؟ او، اوز اوشاغینا دا بو طولمو روا گؤررمی؟ بس آنا قلبی، اینسانلیق؟!...»

بعض اینسان جوشغون بیر هیجانا قاپیلیرکن اؤزونو اونودور. فئودال قایغی سیزلاریندان اولان بو کیچیک خاطیره ده منی اوتوردوغوم بو چشمه باشیندان اوزاقلاشدیرمیشدی.

ایمده اولان گول دسته سیننی درین- درین اییله دیم. عطری بیر آن دا اولسا، کدرلریمی داغیتدی، روحومو اوخشادی.